

Helena Tamm "Lack = Full of Art ja vastupidi"

16-04-2015 | [Arvustus, Etenduskunstid](#)

Koostöös sünnib uus. Kanuti Gildi SAALis leidis möödunud nädalavahetusel aset interdistsiplinaarne minifestival „Lack of Art“, mille komponentideks on kaasaegne tsirkus, tants, *performance*, maali- ja visuaalkunst, sõna ning heli. Teemaks küsimus, mis teeb artistist artisti ja kunstnikust kunstniku. „Lack of Art“ tõi vaatajani mõlemad, neid omavahel väga vähe lõimides.

Saagu järgmiseks verstepostiks kunstniku ja artisti kooshullamine neid piiravate mõistete vahelisel hallil alal. Tõukununa festivali ideest tahaks edaspidi näha ka Onegini balletisoliste, Renate Keerdi ja Kompaniid NII, Kaido Olet, Arvo Pärti ja Kristiina Ehinit üheskoos ennekuulmatut loomas, näiteid võiks tuua teisigi. Utopia utoopiaks, aga „Lack of Art“ inspireeris just selles suunas mõtlema.

Ükski festivalil nähtud distsipliin ei loobunud lõpuni oma harjumuspärasest viisist lugusid rääkida. Eriti kaasaegse tsirkuse etenduste nägemise järel tõstatus küsimus, mis juhtuks, kui kaotada veel enam ära erakordsust, imet ja sooritust? Kui palju annaks kasutada puhtalt kehaliselt rohkem vahendeid, et rääkida mitmeplaanisemaid lugusid? Üheplaanisusest kaugemale vaatasid tsirkuseartistid MAGO etendusega „Intime“ ehk

tants tehisingellektiga ning Grete Kross looga „Ahelad“. Viimane ühendas endas luule, õhuakrobaatika ja visuaalkunsti, mõjudes erakordselt sügavalt ja kõige terviklikumalt – teoseks loodud etendusena.

Tsirkus kaasaegses võtmes on endist viisi kosutav. Ta toimib selliselt ka sügavuseta, nagu näitas Karita Tikka ja Lizeth Wolki „Oonõ“. Etendus, mis oli peaasjalikult meelelahutuslik, aga äärmiselt stiilipuhtalt Ameerika viiekümneendate *show*, mäng ja publiku jaoks nauding. Samuti leidis etenduste seerias väärt huumorit: Jakobe Geens üdini siiras, vahetu ja infantiilne karakter duetis „Point of You“ ja Maria Netti Nüganeni „O sole mio“ esitus *performance*-etenduses „NoLand“.

Üks meeldejäävamaid ja hiljem komplitseeritumaks osutunud tsirkuseetendusi oli Kerdi & Jakobe „Point of You“. Pealkiri tundub lavateose nägemise järel loogiline valik – lugu sellest, kuidas me mõjutame ja peegeldame üksteist, muutes ja muutudes selles protsessis ise. Rollisoorituste ja tekkinud vau-efekti tõttu kerkivad suunurgad ülespoole duetti meenutades. See oli vaimustav! Ainult et etenduse kirjelduses olev taotlus ei taha kuidagi nähtuga kokku saada ega ka Katarina Meistri taiesed, mis on loodud mõlema loometöö ühise alguspunkti kirjelduse põhjal. Alguspunktiks on kaherealine tekst, mis võimaldabki täiesti erinevaid lähenemisnurki. Sündisid kaks, teineteisest nagu öö ja päev erinevat tööd. Tsirkus jäi siin oma liistude juurde ja etenduse kirjelduses väljatoodud taotlus ei realiseerunud. Maalikunstnik sõitis täiesti teise suunda ja tema tehtud tööd hakkasid vastama hoopis Lars Schmidti „Wombile“.

Helilooja Timo Steiner ütles intervjuus nüüdisaegse süvamuusika kohta, et peab rohkem austama tõsiselt mõtlemaid koostööžanre ning selliseid asju, mida maapind ei ole enne näinud ega kuulnud: „Püüd teha midagi uut maailmas, kus eksisteerib väga vähe originaalsust, on austusväärne, kuigi ka igasugune muu loominguline püüd.“ Koostöö ei teki tühja koha pealt. Erinevate arusaamade ja mõtteväljade kohtumine ning teineteise mõistmise püüd on töö omaette. Interdistsiplinaarne festival „Lack of Art“ on erakordne selle poolest, et püüti siduda ideid ja et oma töös erinevaid vahendeid kasutavad kunstnikud koondusid pikemaks või lühemaks ajaks.

Lack = Full of Art ja vastupidi. Nähtu oli inspireeriv, nupukas ja uue tekkeks vajalik nagu Sohvi Viiki puidust valvekaamerad – geniaalne. Festival tervikuna oli küll hektiline, aga rikkalikult meeldejäävaid mälu pilte jäi sealt kümneid.